

אלגעמיינע יידישע צייטונג

אָרנאָן פֿיר פּאָליטיק, האַנדעל, פֿערקעהר אונד ייִדיש-קאָנפּעסאַנעללע אינטערעסען.

פראנטערציאונג פֿרױן דעם בלאטטעם:
פֿיר אַסטערײַך-אינאָרד:
נאַציאָנאַלע 20 קראַנען, האַלבאַהרױן 10 קראַנען, פֿערטעליאַהרױן 5 קראַנען.
פֿיר דאַם אויסלאַנד:
נאַציאָנאַלע 28 קראַנען, האַלבאַהרױן 14 קראַנען, פֿערטעליאַהרױן 7 קראַנען.

פֿראַנטערציאָנעלע, זאַרױ אַללע זענדונגען
זײַנד צו אַררעסירען אָן דױא
"Allgemeine Jüdische Zeitung",
Budapest, VII., Pfeiffer-Gasse 19.
אַנצײַגן אונד קאַרדעט פֿאַר זענדונגען זענדען
בֿלױטע בעײַזענען.

Megjelenik 5-ször hetenkint (szombat, vasárnap és Izr. ünnepek kivételével).
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Sip-utca 19. sz.
Előfizetés: 1/4 évre 5 korona. — Hirdetések mérsékelt díjzabás szerint.
Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő: Groszberg Lipót.

אינגענטומער אונד פֿעראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר:
לעאָפּאָלד (אַרױ) גרֶאַסבערג.
פֿיר דײַענסטאַג, כ״ה אײִר, תרס״ח.

דען פֿרױעדענס-שאַנד פֿאַן 103-טווענד אײִך
154-טווענד אונד דען קרױענס-שאַנד אום מעד-
אַלס אײַנע האַלבע מיליאָן זאָלראַטען ערהאַ-
דען, וואָס זאָ רױענע געלד-פֿאַרעך ערהאַ-
דערט, דאַס דױא נאַציאָן אײַן פֿאַלקסווירטהשאַפֿט.
לעכער בעציעהונג קױנען נוצען פֿאַן דױעזער נײַ-
ערונג האַבען ווירדען.

דער אױס דער קאַששוואַ פֿאַרמױא אױס-
געטרעטענע געאַרן נאָר דױ ערקלאַרע זיך גע-
גען דאַס בירזשע אונד ערײַנגע זיך אײַן אײַ-
גרױפֿען אױף דױ רענערונג. עס זױא מעך בע-
הױערלעך, דאַס דױא אונגאַרױשען אַפֿצײערע אױס
דעם גענעראַל-שאַטע נאַנץ פֿערהאַנגט ווערדען.
דױא פֿראַנע דער ערהאַונג דער אַפֿצײערע-נאַ-
זשען געדאַרע נײַכט פֿאַר דױא דעלענאַציאָנען,
זאָרדען פֿאַר דאַס אַבגעקױפֿענע ענהױט, דױעזע
פֿראַנע, זאָוויא דױא דער מיליאָרױשען לאַסען
אײַבערהױפֿט ווירדענעכע דער צווישען דער
נאַציאָן אונד דעם קאַנגע געטראָפֿענען אב-
מאַכונג.

אײַן דער נאַכטשאַט-זשען זעטצע גע-
אַרן נאָר דױ זײַנע רעדע פֿאַרמ, וואָבױא ער
זאַטען דױא גענעוואַרטען מיליאָר-געזעצע
גלױבען אײַנעם אַס מער רױבױשען גע-
נעראַל, זױא זונד גרױזאם אונד דומם.
פֿאַרזשענעדער ראַקאָווס קױ רױפֿט
דען רעדער צור אַרדנונג.
געאַרן נאָר דױ אַבער אײַך ווערדע בע-
ווױזען ...
וויצע-פֿאַרזעט ראַקאָווס קױ זױא
ווערדען גאַר נײַכטס בעווױזען אײַנע
בעלױהונג קאַנן מאַן נײַכט בעווױזען.
געאַרן נאָר דױ וואַרדע אײַך אױס ווייטע-
דען פֿערלױפֿע זײַנער רעדע פֿאַם פֿאַרזשענעדען
ווערדערהאַלט אונטער-באַבען.
נאַכדעם עמעדיך וואַר אַרדױ אײַנע רעדע
פֿיר דאַס בירזשע געהאַלטען האַטען, נאַכד-
דאַווער-מיניסטער יעקעל פֿאַרלױשען
דאַס וואָרמ, אױס אױף דױא געהאַטען בעמער-
קונגען אונד אײַנווענדונגען צו ערווערדען, נאַך
זײַנער מיט לעבדאַפֿטעם בױפֿאַלל אויפֿגעקאַמען.
נען רעדע וואַרדע דאַס האַנווער-
בירזשע פֿאַרלױשע אַנדױג ער-
לעדיגט.

נאַך אײַנער פֿױזע בענאַנן דױא בעראַטונג
אײַבער דאַס בירזשע דעם פֿױנאַנצ-
מיניסטער אױס אױס אײַנער דער רעד-
נער, דאַניעל נאַוואַק, מראַט פֿיר ביללען
גערע פֿרױזע פֿאַם פֿיעה-זאַלץ
אײַן אײַבערהױפֿט זאָללען דױא זאַלצ-פֿרױזע רע-
ווירט אונד דױא דעמאַלפֿערקױפֿעם-פֿרױזע גענויא
פֿעסאַנעזעטע ווערדען. רעדער בעמאַנעלש אױך
דױא זאַלצ-מאַניפֿולאַציאָן; דױא דעמאַרדױנג דעם
ביללענערען פֿערה-זאַלצען זױא אונטערהאַנגלעך, זאָ
דאַס אײַן דױעזער רױכטונג מיטבױבע נײַכט אױס-
געשלאַסען זונד. רעדער בעקלאַנט זיך אײַבער

דען פֿעלדציגמיטער שאַנאַ אײַך, פֿעראַנ-
לאַסט האַבען, מיר אױדע ביטע אום ענט-
העבונג פֿאַם אַמאַע צו אונטערברױטען. אײַך
האַלטע אַבער דױעזע גרונדע נײַכט פֿיר
אױס רױבױשען, אױס מײַך צו בעשטימ-
מען דױעזער ביטע צו וויללערהען. דױא
לעמאַע מיניסטער-קאַנפֿערענץ אױס דאַנק
דער אײַנזיכט אַללער בעהױלענען פֿאַקטאַ-
דען צימאַל הורד דאַס ענטגעקאַממען דער
בױדען רענערונגען צו אײַבער-אַינשטױמענען,
בױדענען בעשליסען זען געלאַנגט,
וועלכע דױא פֿראַנע דער רענערונג דער אַפֿ-
פֿיציער סגאַזשען אונד אײַן פֿערבױ-
דונג דאַטע דױא פֿערבעסערונג דער מאַטע-
רױעללען לאַנע דער מאַנשאַפֿט אײַנער בע-
פֿרױעדיגענען אײַן אײַנפֿערשטאַנדלעכען
לאָונע צוהערען. אײַך האַבע דאַס צישטאַנדע-
קאַממען דױעזער פֿעראַינבאַרונג, דױא אױס גע-
מױנאַמען פֿאַר-אַנשלאַנע דען דעלענאַציאָנען
צו אונטערברױטען זײַן ווױר, מיט אױס-
רױכטונג גענונגט הוואַנג צור
קענענסטען געקאַמען, אונד ערוואַרע אױדע
פֿאַרשלאַנע אײַבער דױא רעכטצױטיגע אײַנבע-
רופֿונג דער דעלענאַציאָנען אײַן דען נאַכטען
טאַגען אונד בעהאַלטען מיר דױעסבעצוגלעך
מױנע ענטשליעסונג פֿאַר.

אײַך פֿערוויכערע זױא אונד מױנען געמױ-
זאַטען קרױענס-מיניסטער פֿעלדציגמיטער
שאַנאַ אײַך דער פֿאַרטרױער מיניעם פֿאַרלל-
סען פֿערטרויענס. עס אױס מײַן
וואַונש, דאַס זױא אײַך ווייטערדען אױס אַמאַע
פֿערבלייבען אונד פֿאַרשטאַהען, מיר
אױדע בױהערענען ערהפֿאַרלגרייכען
אונד פֿאַן מיר מיט דאַנק אַנערקאַנענען
דױענסע צו לױהען.
ווען, אַם 25. מאַי 1908.
פֿראַנץ יאַזעף מױס.

אױס דעם אַבגעקױפֿענע ווױזען.
פֿױנאַנצ- אונד האַנווער-בירזשען.
דױא בירזשע-העכאַטע, דױא בױהער אַלל-
יאַהרליך טאַנאַטע אײַן אַנשפּורן צו נעהמען
פֿאַלענטע, געהט יעטצע אױס אַבגעקױפֿענע ווױזען
נאַך קױם דױוואָכענעסלעכער דױעזער צו ענדען.
געסטערן פֿאַרמיטטאַגס וואַרדע דױא בע-
ראַטונג אײַבער דאַס בירזשע דעם
האַנווער-מיניסטער אױס אױס פֿאַרמ-
געזעצע.
דער אַבגעקױפֿענע קמעטױ (קאַששוואַ-
פֿאַרמױא) רױקטע זײַן פֿערטרויען צום האַנווער-
מיניסטער יעקעל פֿאַרלױשען, אױס, דער
דױא נאַציאָנאַלע, פֿאַרמױשע רױכטונג דער אונ-
גאַרױשען האַנווער צו זיכערן בעשטרעכט זױא.
אױס דױא צײַא הױנגע דױענסטצױט
אײַנפֿיהרען צו קאַנגען (וואַנט רעדער), ווילל מאַן

נידערלאַנע דער אַנטיסעמיטען. אַללערהאַכסטע האַנדשרױבען.

אײַן דער דעלענאַציאָנעם פֿראַנע
מוסטען דױא ברייטליכע אַציאָנען
דעם אַסטערהױשען פֿאַרלאַמענט אײַנען
פֿאַרלשט אַנדױגען רױקקצונג אײַן
טרעטען. זױא האַטען זײַנע צױט דעם מיניסטער
דעם אײַסערען באַראַן אַהרענטהאַל
אונד דעם קרױענסמיניסטער שאַנאַ אײַך דאַס
פֿערשערעכען אַבגעטרעטען, דאַס מאַן דױא דע-
לענאַציאָנען אױס מאַי צו אײַנער נײַען
מאַנונג בעהופֿט פֿערהאַנדלונג אײַבער דױא ער-
האַונג דער אַפֿצײערע-געהאַלטער אײַנבערופֿען
ווערדען. בעזאָרדעס וואַר עס דױא לױענער,
דער נאַך דױעזער רױכטונג הױן אַנטיטע אונד דען
ווירדענער אונגאַרנס הערפֿאַרדען. מאַן וואָלל-
טע זיך בױא אונס נײַכט נאַך דעם קאַממאַרדאַ
דער אַסטערהױשען אַנטיסעמיטען רױכטען אױס
וואַר אױפֿגעבראַכט דאַרױבער, דאַס דױא בױדען
גענאַנטען מיניסטער אַהנע אױסרױקקלעכע צו-
שטימונג דער אונגאַרױשען רענערונג דאַס ער-
וואַנטע פֿערשערעכען ערטהױלע האַבען, זױא
קאַנגען דאַסעלכע דענן אױך נײַכט ערפֿיללען
אונד זאַהען זיך - ווױא בעײַטעם געמעלרעט -
צור אַבדאַנקונג געצוואונגען.

געסטערן העללען נון דױא ברייטליכ-
סאַציאַלען אײַן ווױען אײַנע קאַנפֿערענץ, אײַן וועל-
כער זױא - אױס שאַם אײַבער אױדע נידער-
לאַנע - וואָהל קױנען פֿאַרמעללען בעשלוס גע-
פֿאַסט, אַבער עס דעננאַך אױסגעשפֿאַכען הא-
בען, דאַס זױא דעם צוואַממענע מיטע דער דע-
לענאַציאָנען אױס הערע בױס קױנע
שווערדיקױטען מעהר בערױטען ווערדען. אײַן דױע-
זער קאַנפֿערענץ וואַר עס געדאַדע דער בערױכ-
טיגע אונגאַרנס-פֿױנד דױא לױענער, דער
זײַנע אַנפֿאַנגער צור נאַכגעבונקױט צו בעווױזען
זיכטע, אײַנעם ער דאַס געדאַדע גענענטהױל
דעסטען פֿערהאַט, וואַס ער ערס פֿאַר קורצעם
געפֿערענט האַטען.

אױס פֿאַרלאַמענטאַרױשען קרױזען אַסטער-
רױכט פֿערהױטעט, דאַס דער מאַנאַרך דעם
בירגערמיטער דױא לױענער, דער געסטערן
אײַן דען אַללגעמױנען אױדענענען עמפֿאַנגען
וואַרדע, נידענעלענט האַבען זאָלל, ווױנען אײַנ-
פֿלוס דאַהן געלענער צו מאַכען, דאַס דױא
ברייטליכע סאַציאַלע פֿאַרמױא אױדען ווירדע-
שאַנד אױפֿגעכען.

דױא אַבראַנקונג דער בױדען געמױנאַמען
מיניסטער וואַרדע פֿאַן זײַנער מאַיפֿעטאַש מיט
דעם פֿאַלגענענען אַללערהאַכסטען האַנדשרױבען
בעאַנטוואָרטען:
לעכער פֿרױהער פֿאַן אַהרענ-
טהאַל אײַך ווירדע דױא גרונדע, דױא זױא,
זאָוויא מױנען געמױנאַמען קרױענס-מיניסטער,

הוא דק"ק מ"א - פ"ר ע"ה, דער צום סיום
הערקער געקאממען אין פראהליבער שטיממע
בלעבען דאס פעסטעם טהילנעמער בוז צום
מארגען גרוען ביזאממען.

דאס דענקמאל ש"ה
רבינו'ס אין איינעם יום ט"ז
פאלאס (ט) אין דער אמעריקאנישן שטאדט
קלערעלאנד ווערדען געענליכט פער-
שידענע אפגעטליכע מאנימנטאל-בישען אויפ-
געהיט, אונטער אנדערעם אויך אין גראס-
ארטער יום ט"ז פאלאס טהילנעמער
דער קונסטלערישען אויסשטיקקונג האט מען אין
צו דינעם צוועקע אייגענע צעמערע קאממען צו
ענטישען, אונטער אנדערעם ווארדען נון בעשלא-
מען אים דאסע דעם יום ט"ז פאלאס מען ווארדען
מאלער דער בערימטסטען געזעטע געבער אונט
געזעטעם לעהרער צווישן אונטערעלונג צו ברונ-
גען אויף אנטראג איינער פערזאנליכקייט ווארדען
בעשאפטען, דאס ווידען דער געזעטע געבער-
גופע מיט איינער קונסטלעריש אויסגעהיטען
שטאטען מאנעס" צו עראפאן, דאס קאמ-
פעסטען בעהארדען האבען דיעזעס קאממעס אום
בעשלוסע בערימט אידען צושטיממען ער-
טהילט אונט דאס קאנקורענץ אויף דאס אויס-
פיהרונג דעם ווערקעס אויסגעשריבען אין דער
בערימטע דיעזעס בעשלוסעס ווידען הערפאר-
געהאבען: "דאס דענקענע וועלט אנדערקענט
מאנעס אלס איינען דער גראססטען, יא אלס דען
גראססטען געזעטע געבער דער וועלט.
אויף דען געזעטען, דאס מאנעס געשאפטען, בע-
רוהט דאס געזעטע געבער אלל לער שפאטערען
ציטאלטער."

(איבער דאס פארנאנגע
אין רוסיא לאנד) טעלעגראפיש מאן אויס
פעטערסבורג וואו עס הייסט, ווידען
דער צאר נאך פאריוו רייזען, נאכדעם
פאריווענט פאלליע הר זיינען בעזוך אין
פעטערסבורג אונטערשטאטעס דאס - צווייט
מטארבייטער דער צייטונג "רוס", מיט וועלכער
דאס קאדעסטע אונטער "רעש" אין פאלעטיק
פערוויקקעלט איז, ערשינען געסטערן אין דער
פירונג ווארדען דעם פיהרערס דער קארעטענע-
פארטיא דעם פארלאמענט, מיט ליווקא פא-
אונט פערלאנגטען פאן איהם אויסקלארונג אלס
מילוקאפא זא אן דען צווייטען רעזאקטא-
יאזעף העסעסען פערווען ווארדען ער פאם
מטארבייטער דעם "רוס", פאפאפא, טהאלליך
בעלידגא, אים לויפע דעם הייטיגען מאנעס ער-
שינען פערטרעטער אללע פארלאמענטארישען
פארטייען אין דער ווארדען מילוקאפאס, אום
איהרער ענטרימטונג איבער דאס איהם וועדער-
פאהרענע אונטער אויסהרוקן צו געבען - אס
ו. מא ווארדען אום אנלאס דער סאציאל-
דעמאקראטישען מאניפיער איינע גראססע אונ-
צאהל שמועזיגען פערהאפטען, דאס אים גע-
פאנגעס איינען הונגע-סטריק אנגעשטיפטע
האבען, דאס וואו טראפן אללע דראקאונגען,
פאן איהרעם פארהאבען ניכט אבצובריינגען ווארען,
ווארדען איינע אבטהיילונג דראקאונער אין דאס
געפאנגעניס בעהארדען, וועלכע דאס סארבען
מיט קניטטעלן דערארט מיטסהאנדעלמען, דאס
צווייט וואפארט טאקט ווארען; דרייט ליענען אים
שמערבען, דאס אנדערען ערליכטען פיעלפאכע
פערלעטע צונען.

(אום רויבמארגן פאר א צעס
פאן דאנאש) ווארדען דאס שלוספערדאנדלונג
געגען דאס ציינער אויף פיער וואכען אונטערמיט.
דאס פיערע וואכע דיעזער פערדאנדלונג לייפט
היינט אב אונטער לעטצטערע ניגט אויך איהרעם
ענדע צו געסטערן האבען דאס פערטהיילונג
איהרע רעדען בעענדעט, איינער דערזעלבען דר
דעשיש, ערוואהנטע אונטער אנדערעם, דאס
אום יאהרע 1782 אים האנטער קאמיטאט אין
ציניער, פראצעס דורכגעפיהרט ווארדען, אין
וועלכעם 164 ציינער דער מענטשענפערעסעריא
בעשולדיגט ווארען, דאס ענדע דיעזעס פראצעס
סעס וואר, דאס 42 ציינער דורך דאס ריכט-
שווערט הונגעריכטעט, אכט אויס רעד געפאלען.
טען אונט פיער געפערטהיילט ווארדען, דאס

איבערן ציינער מוסטען ביא דער הינריכטונג
איהרע הענקערן האנדלאנגער-דיענסטע לייטען.
"זיען (זאט פערטהיילונג) דיעזע הינריכטונגען
דאס ציינער פאר וויטערען פערברעכען ניכט
אבצושטרעקען פערמאכען, דאן ווידען דאס
יעצט צו פאללענע אונטער, מאנע עס נאך
זא שטרענג אויספאלען, זיכערליך אויך ניכט
דיעזען צוועקע פערזיכען, דאס ציינער פראגע
דארף ניכט דורך אבשטרעקקונג אונט איינשיכטע-
הונג, זאנדרען נור דורך שילען, זענען זאנדרען אונט
קולטור איהרער לאנגע צועהרע ווערען -
אין דער נאכטימטאנס-פערדאנדלונג ווארדען דאס
דען געשווארען פארצולענענען 384 פראגען
נאכמאל פערלעזען, וואס נאכעז דרייט שמוע-
דען אין אנשפוך נאכס, דיעזערע בערוימע דער
פראוידענט דאס פארטועטונג דער פערדאנדלונג
אויף היינט פארמיטטאנס און היינט פאלגט דער
פראוידענט דאס רעכטעם בעלעהונג פאר, וואו דאס
דאן דאס געשווארען זיך צווישן בעהאפטונג צו
ריקקענען ווערען - דער פראוידענט ער-
העלט געסטערן אין מיט דער אינטערשריפט
"עלען" פערזעהענעם שרייבען וואו גערהאפט
ווידען, דאס דאס מיטלענדיגער דעם געריכטשאפטעם
אונט דאס געשווארען מיט ווייטאל בעגאסטען
וועדען, ווען דאס דאנאכער ציינער ניכט אן
דען נאלגען קאממען, אין אונטערשטימען שרייבען
ווארדען אויך דעם שטאטאסאנאלע צוע-
שטעלען.

(אינזאליענען) דער ווענער קרעדיטאריע-
פערזאן ניכט נאכשעהנדע אינזאליענע פאללע בעקאנט:
פערדינאנד שמועס, ברוקן א' ל' צופיער אונט דאנענבוים,
בורדעסט (מאראקקאנאנטאסע); אלעז מאיער, לינין;
אינאין הערשן, ראקעווע; אנטאן מארעש, בענעשו;
צאלעסטין מאטענער, ברוינ (באקען); אלעז טשערמאק,
דאנאכאן; פראנץ האלער, מאפעסדארף; לעפאלד רא-
זענמאיער, סעמערונג; אויף נויבוים, קראלעלעמען;
איווי לאווי, פערסבורג; פ' סיבניקיש, בעדרא; אויף דאס
רייכמאן, מיט-לאק; אנטא יאנאנשיש, שישקא; אלעז
קיידל, ד' מארע; יאזעף עבערליך, ווילאנאש; ארטהור
סאנענבוים, פערסבורג.

דיעניגען דער ג' הערדען אבאנענטען,
דערען טראנומערציאן אס 1 יוני אבליפט,
אזויא יענע, דערען אבאנענטע אס 16 מאי
צו ענדע ניג, ווערדען אום שליוניגע ערנייערונג
דערזעלבען דרינגענד ערוכט, דאסמיט אין דער צוענ-
רוג דעם בלאטטעס קיינע שטארונג איינערעמע

דיא גראבשטאטע

דער יודישען פארוארבען.
אין זיינעם נייעסען ווערקע "דא אורח-
מאס אונזערער פאטער" ניכט אין מירקישער
געלעהרער איינע בעשרייבונג דער גראב-
שמאטע אונזערער פאטער פאר דאס ריאר-
בען - ער שרייבט אונטער אנדערעם:

אום אין דאס גראסע מאשע (מירקישעם
בעטהויז), וועלכע דאס גראבשטאטע דעם
פארוארבען אברא האס אונט זיינער פא-
מליע ענטהאלט, צו געלאנגען, שטייגט מאן
איינע ברייטע, שאנע טרעפפע הויך, זא פיהרט
צו איינער לאנגען גאלערע, פאן וועלכער אויס
מאן אויף איינען קליינען האף געלאנגט. לינקס
בעפונדעט זיך אין זיילעאנג מיט פיער-עקקיינען
פאלערן, דאס פארהאללע דער מאשע ענט-
האלט צוויי צימער, דאס איינע רעכטע ענט-
האלט דאס גראבמאל אברא האס, דאס
אנדערע לינקס דאס גראבמאל דער סאראה.
אום הויפטענדיגע דער מאשע זיעהט מאן
רעכטס אונט לינקס צווישען צוויי שארקען
פאלערן יע אין פריישטעהענדעם הויבען:
רעכטס דאס גראבמאל איז אקס, לינקס דאס
גראבמאל דער רעכטע ענטהאלט אויף דער אונ-
דערען זיינע דעם האפען איז ענטהאללען אי-
נע פארהאללע, דאס אויף ביינען זיינען אין
צימער האט, רעכטס איז דאס גראבמאל
יאקאבס, לינקס דאס גראבמאל דער לעא.

צו רעכענען האנד, אס זיילען איינמאנע דעם
טעמפלעס, פיהרט איינע סחור צו איינער לאנגען
גאלערע, וועלכע מאן אויך אלס מאשע פער-
וועדעט; פאן דארט געלאנגט מאן אין איין אונ-
דערעם צימער, וואו דאס גראבמאל יא.
זע פאס צו זעהן איז, דער אין עניפען-
שארב אונט דעסען איבעררעכטע דא אורח-
עלישען ווערדען געבראכט האבען, (בעקאנטליך
זיך, וואו ישיע ביד בעריכטעט ווידען, דאס גע-
ביינע יוסףס ניכט אין דער "מערט המכפלה"
זאנדרען ביא שבוס ביינעזעטע ווארדען.)

אללע גראבמאלער דער פארוארבען זיך
מיט הייבען גרינדענען קאסטליך מיט גאל-
געשיקקען טעפטיגען, דאס גראבמאלער איהרער
פרייען מאשען, ענטהאללע געשיקקען
טעפטיגען איבערדעקט, דאס סולטאנע פאן קא-
טאנטינאפעל שפענדען דיעזע טעפטיגען, דאס פאן
צייט צו צייט ערנייערט ווערדען, אס גראבמאל
אבראהאם זיך וועלכער טעפטיגען איבער-
אינאנזענעלענט, דאס צימער, וואו דאס דא
גראבשטאטען בעפונדען, זיך ענטהאללע מיט
הייבען טעפטיגען בעלענט, דער צונאנג צו דען-
זעלבען איז מיט איינערען גיטערען האלבער-
ען, זלבער פלאטירטען סחורען מיט זלבערען
שליסעלן אונט פאלענע שלאסערען פערוארבען.
פיר דען דענסט אין דער מאשע זיך מעהר
אלס הונדערט פערזאנען אנגעשטעלעט, אין דער
מאשע זעלבסט איז איינע קאנצעל פיר דאס
פערדיגען, דאס ביא דען מאקאמערדאנען בע-
קאנטליך אס פרייטאג אבערהאלטען ווערדען.

נייעסעס

דיא "אגודת פקודי הקהלות"
בעגאנן היינט דער איהרע ערשטע גענעראל-
פערזאמלונג, צו וועלכער פערזאנען מיטלענדיגער
(שוואים, מלמדים, רעליגיאנעס-לעהרער, חונים
און ד' וו) אים פערשיידענען טהילען דעם לאנד-
דעם ערשינען זיך.

דאס עראפאנען דער גענעראל-פערזאמלונג
וואר פיר א אורח מארגענס אונטערמיט, דאס
האט דער פערזאנען פארשטאנד, אויף וואונש
מעהרערע, דאס פערזאמלונגס-לאקאל (דען
בעט-זאאל דער ארטה' ש"סחברא) דען אנווע-
זענדען צו איינער צווישטינדיגען פאן-קאנצע-
רענץ איבערלאסען.

אלס רעולטאט דיעזער קאנפערענץ בעגאב
זיך איינע 10 גלעזערדיגע דעס טאציאן צום קאנצע-
ליא-פארדינעטען הערדען אדאלף פראנקל,
אום איהם פיר זיינע, אים אינטערעסע דעם
פערזאנעם ענטפאלטעטע טהאטיקייט צו דאנקען.
פראוידענט פראנקל עמפלינד דאס דעפייטא-
ציאן איבעראויס פריינדליך אונט בעגאנטווארעמע
דאס אנשפראכע, וועלכע מויה יוסף שרייבער
(קאשו) נאמעס דער דעפייטאציאן אן איהן גע-
רובטעט האטטע, אין לאנגערע ערוועדערונג,
וועלכע דער דעפייטאציאן צווישן בערוואונג אונט
בעפרייענען גערייכטע, צוגלייך ערמאנעט דער
פראוידענט דאס קילטום בעקאממען צום הויבען
אונט פרייעלכען צוזאממענווערדען פיר דאס ענט-
וויקקעלונג אונט דאס געדיינען דער "אגודת
פקודי הקהלות".

נאמעס דער פערזאמלונג טרוג דאן מויה
משה זיסמאן (ימאסמאט) דאס ביטטע פאר,
פראוידענט פראנקל מאנע דאס גענעראל-פער-
זאמלונג מיט זיינער אנווענעהייט בעהערדען,
וואו דאס איינע צוזאנענדע אנטווארט ערפאלגטע.
הערנאך ניגט דאס דעפייטאציאן צום היינע-
גען ארטה' אבער-ראכניער הרב הג' מויה
קאפל רייך, אום איהן ענטהאללע צו
גענעראל-פערזאמלונג צו לאדען, זיינע עהרר'
ערקלארעט, דער איינלארונג פאלע צו לייטען.
מיטלענדיגע וואר עס 12 אורח מיטמאג
געווארדען, זא דאס דאס עראפאנען דער גענע-
ראל-פערזאמלונג אויף א אורח נאכטימטאנס
אונטערמיט ווארדען. - העריבער אלוא ערסט
אין דער נאכטען נוממער.

דיא האקען איינענדיגע אין דען שטאמליכען פארקען, וועלכע אויך אויף דיא בוי-האלטונג קייט העממענד איינורדקען.

מיניסטער-פראדענט וועקען דיא העלמ דאן איינע לאנגערע רעדע, אין וועלכער ער איינער אנדערע פערשפראך, דיא פראגע דער זאלע-פרייע אונד זאלע מאניפולאציען דעם-נאכטם איהרער לאזונג צו צופרידען דער מיני-סטער עמפפאלח אונטער לעבאפאסטעם בייפאלל דיאם בודשעה צור אנאחמען.

נאכדעם מעהרערע פאסטען דעם פינאנצ-בידושעהס אנגעקומען ווארען ווארען, ווארען דיא פארמעצונג דער בעראמחונג אויף הייטע אונדערמיט.

פערשידענע נייאיקייטען.

דיאם רעגירונגס-בוי-א-אום זיינער מאיעסטאט אום אום לאסט דעם זעכציגהעריגען רעגירונגס-בוי-א-אום זיינער מאיעסטאט ווערדען זאממליכע אויסלא-נדישען רעגירונגס-בוי-א-אום דערן אינהאבער דער מאנאך איז, א פרי-צויער-סדע פומא ציאנען נאך ווען ענטווערדען דער צייטפונקט דער הולדיונג ווירד נאך בעשטימט ווערדען.

דיאם סולטאן איינער דען געגענ-סולטאן (אן) בעקאנמליך שטעהען אין מאראקא דיא בירען ברידער אבדול אזיז אונד מולעי האפיד איינאנדער געגענאיער. ערסטערע איז דער ביזהעריגע רעכטמאסטע סולטאן, וועלכען מולעי האפיד שמירצען מאכטע, אים דען שראן אן זיך צו רייסען, אין לעטצ-טערער צייט געלאנגט עס דעם געגענ-סולטאן מולעי האפיד, פיעלע אנהאנגער צו ווערבען אונד עס האט אויך דען אנשיין, דאס ער זענען ווער-דע דער בעריכטערשאטער איינעם פארזער בלאטטעס האטטע איינע אונטערדונג מיט דעם סולטאן אבדול אזיז, דער אידם אונטער אנדערעם זאגען: "מין טיילאזער ברודער מולעי האפיד פיערענט האסט געגען דיא איראפאיער. דיעס פערפאלגט איינער, אונד זיך ערפאלג-בע-רוהט אויף דער איבערלאל פערברייטעטען פאבעל, דאס איך מיד דען כריסטען פערקויפט האטטע. דיא אייגענטליכע מאראקאנישע קרויזע בעשטעהט דארן, דאס דאס פאלק קיינע ציוויליזאציען ווילל אונד דאס איך דיא ציוויליזאציען אלס פיר דאס פאלק נאטהווענדיג עראכטע."

דיא וואהל-מיסטרייב-אין גאליציען נאחמען אויך געסטען

פאללעטאן.

אום יודענפיערטע צו ראם.

דיא היסטארישע ערפאלונג אום דעם 14. יאהרהונדערט. - (28. פארמעצונג.)

ווער קאנטע איינע אונג פאן איהרעם היערוין הא-בען, ווער אן דיעזער שטעללע זיא ערווארשען? זאללע זיא בלייבען, זאללע זיא פליעהען? ניין, זיא מוססטע ערפאה-רען, וואס עס מיט דיעזער זעלשאמען בעגענונג אויף זיך האטטע.

אין העללעך בלייבן פלאטטע אויף.

נאעמא זיא, ריעף זיא, צו טאדע ערשראקען.

זיא, נאעמא זיא, קלאנג עס צוריק אונטער לייזעם ווי-נען. נאעמא, וועלכע געקאממען איז, דור גייסטע פאן סימאן צו בריינגען.

אונד ווארום - אן נאעמא - ווארום קאמט ער ניכט זעלבער?

ווייל איהן דיא זאלדאטען - עס זינד קיים צווייא שטונדען וויטרעם פערפאלאסטען - פארטגעשלעפט האבען אונטער דער אנשולדיונג, ער וואס עס, דער דען מארבענע ערמארדעט האבען, אן רוטה, עס הערשט איין יאמטער אין אונטערעם הויזע, דער ניכט צו פאסטען אונד ניכט אויסצו-שפרעכען אויט, עס קאם צו שנעלל, צו אונטערווארטעט, דאס שרעקליכע, אין וועניגער אלס איינער מינוטע וואר מין אונ-גליקליכער ברודער געפעסטעלט, אלס ווארע ער דער בלוטי-

דען גראסטען טהיל דער זיטונג דעם אסטער-רייבישען אונטערדונגענוועגן אין אנשפודן. יוסט-מיניסטער באראן ביינער מ'ה פער-זבערטע, דאס דיא רעגירונג דיא איבערלעבונג דע צו בעזייטיגען שארעכע, וואכיא אויך דער נייא ערנאנטע שטאטמאלטער פאן גאליציען בעהלפליך זיין ווערדע. ווידערשפודן בייא דען רושקענען, דער נייע שטאטמאלטער האבע אויך אין זיינער אנטרויס-רעדע דיא גלייבמאסטע אונטערדונג דער געזעצע אהנע אונטערשייד דער קאנפליקט אונד נאציאנאליטאט אונטערדונג. (דער רושקענע סטארוד רופט: "אבער אויף פאלנישע ארט") - דער מיניסטער פאל-העלט שליעסליך דיא דערען דער בירען רושקע-נישען אונטערדונגען בודניאוסקי אונד טרי-לאזוסקי: "זאלע רעדען מיסטען אין דער בע-פאלקערונג דיא גראסטע פערהעצונג, ווען ניכט ארגערעם, צור פאלגע האבען, (ביפאלל בייא דען פאלען, צווישענרופע בייא דען רושקע-נען, לארם, פראזידענט ערוכט אום רו-הען) דיא רעגירונג ווירד דאחער אין צוקונפט דער טראגיקע דער האדוקאלען רומאנישען פראקציען איהרע ערנסטעסטע אויפגעקראמקייט צו ווערדען. (ביפאלל בייא דען פאלען, העפטיגער ווידערשפודן בייא דען רושקענען.)

דיא נעאלאגע העט צע-גע-גען דיא ארטה' זעלבסטשאנדיקייט האט אויך זיענע וואכע קיין אנדערעם רעזולטאט צו פער-צייכען, אלס דאס צווייא שטאמוסקווא-געמיינדען - דיא צו פאקש אונד מאקאר-אונד איין שטאמוסקווא-ראבבינער דען אויפיקא-ציוניס-פלאן בעזירוווארטען. דיא צווייא געמיינדען אייסערן צוגלייך דען גאר ניכט איבלען וואונש, דיא "קאמפערענטען פאקאמארען" מאנען עס ביים יעצטיגען קולטוס-מיניסטער ערוורקען, דאס דיא פערארדנונג זיינעם אסטעס-פארזאלגערס-גע-ארג לוקאטש, מיט וועלכער דיא ארטה' ארגאניזאציע-ערגאניצונג סאנקציען ווארדע, אויסער קראפט געזעצט ווערדע. נון דארין קאנען דיא הערשאפטען וואהל "אר קאלענדאס גרעקאס" ווארטען!

יוועגען דעם ש"ק דעם אמ-טעם ענטהאלטען אום בעמלהען ערדאלטען וויר פאלגענדע מיטטהיילונג: "היער איז איין יודישער בעאמטער, דער וויצע-נאטאר סאמעל ווענער, וויל ער אס שבת אונד אן יודישען פיערטאגען ניכט אים אפט געהען וואללעט, פאן וויצע-געשאפן צום אסטעס-פערלעבונג פערארטהיילט ווארדען, דאס איינעם ווערען, דער זיינע רעליגיע ניכט אפערן ווילל, זעלבסט דיא

גען טהאט בערייט איבערדערט, נור דאס איינע פערמאכט ער מיר נאך צוועלפטען, דאס איך הוערעהענען אונד דור קונדע ברינגען מאנע. זא האבע אויך מיד אין בעלישונג אונטערעם אלטען טרויען בענאמינס אויף דען ווען געמאכט, אן, ארמע, ארמע רוטה, וועלך איינע כאטשאפט האב אויך דור צו פערקונדען!

אבער וואהער וואססטעט דוא -? פראנטע רוטה מיט שטאקקענדער שטימע.

אללעס ווייסט אן, יעמאנדעם מוסטען סימאן זיך דאך אנפערטרויען - זא אן ער מיד דען אין דאס געהיימ-ניס, דאמיט איך דיא עלטערין אין קענטניס וועשטע, ווען אירע פלוכט געליקט ווארע, אינשטאנדיג כאט ער מיד, איך ביידען איהרע פערצייהונג אויסצו-וורקען, אן, אונד זיא ווירדע איך אויך צוטהייל געווארדען זיין! דען וואס איינמאל דיא דינגע זיך געשטאלטעט האבען, בלייב איך יא קיין אונ-דערער אויסוועג, וואללעט איהר ניכט איינער דעם אנדערען פיר איינער פערלארען געהען."

ניין, ערקלארעט רוטה פעסט, קיין אנדערער אויס-וועג, וויר דורשען זאגען פאן אונטערער ליעבע מיט דען וואך-טען דעם האקען לעדעס, דאס זיא שטארק זיא, וואס דער טאך, גלויבסט דוא דאס, נאעמא?

זיא, רוטה, מיר איז דאס קלאר געווארדען, אן סי-מאן, וואס אן דיר, איהר בירע קאן ניכט פאן איינא-דער וואסען, גאטס האלטע נור זיינע שטימענדע האנד איבער אונטערען אטמען סימאן, זיינע אונשולד ווירד, מוסס יא אן דען טאג קאממען, אונד דאן, שוועסטער, ווירד אויך אירע אייניגע ליעבע פרייא איהר הויפט ווידער ער-העבען דירפען."

בעקליידונג איינעם זאלך קליינען אסטעס, וואס דיא איינעם וויצע-נאטאר, אונטערלך געמאכט ווירד, איז טיעף בעדווערליך, נאך בעזויערליכער-אויט יעדאך, דאס אין דיעזעם פאללע צום אסטעס-פערלעבונג אין רחוק בייגעטראגען האט, אין איינעם געשפראך מיט דעם בעהלענער אבער-נאטאר איבער דיא רעליגיעזע שטאטמאלטע-קייט וועניגעס אייסערטע זיך נאמליך דער היעזיגע געמיינדע-פראגעס געווארמאך וואס פאלט: "אויך אויך ביי ווען אבער ווא דאס געשאפט עס פערלאנגט, זא אויט ווערדע זאמסטאן נאך פיערמאג פארבאנען" - זא ווייט דיא מיט-טהיילונג, דערען אויף דען רחוק בעזוגליכען טהיל וויר, ניר מיט דער געבאפענען רעזערווע פערצייכען, זאללעט אבער דיא דיער צוטרעטע אייסערונג דעם געמיינדע-פראדענטען דער וואהרהייט ענטשפריכען, זא קאן זיין פארגעגען זעלבסטדערער ניכט שארף גענוג פערדראמט ווערדען.

דיא אונטערדונג דער ח"ק זען-דעט אום איהרען יאהרעס-בעריכט, דעם פאל-גענדע דאטען צו ענטנעקען זינד: דיא ח"ק האט אים אונטערדונגען יאהרע אינסעזוממט 5647 ק' אויף רעליגיעזע-הומאניטארע צוועקען פערווענדעט, אום שפאלע דער ח"ק ווארדען 376 קראנקע געפאלענט, פאן דענען 228 גענעזען, 26 פער-שטארבען זינד אונד 22 זיך נאך אים שפיטאל-בעפונדען, דיא קאסט-געבויך ערהאלט דיא ח"ק פאם אללגעמיינען שפיטאל ערזעצט, זא דאס דער פערדיין נור דיא דיפערענץ צווישען דיע-זע געבויך אונד דען שפענען דער ריטועללען קאסט צו דעקען האט, דיעכמאל בעטהונג דיא דיפערענץ 1053 קראנען, דאס ריינע פער-מאנען דער ח"ק בעטראגט 48.012 ק'.

דיא ביינע-ה' אה ל' אום האט-סען ווירד אום געמערעט: "דיא היער נייא גע-גרונדעטע ארטה' בעט-געמאכטענשאפט האט דען ראבבינאטע-קאנודאטען הרב מ'ה צבי הירש פריעדמאן (זאקן של ה'ה' מכבאראני אונד שוויגערזאקן של ה'ה' סדאגא) צום ראב-בינער געוואהלט.

דיא ביינע-ה' אום דיא נדיא ש-שרייבט מאן אונט: דיא היעזיגע ארטה' געמיי-דע פיערטע זאגען צום זעכסטן מאלע דאס פעסט פאן סיוס'ה'ש"ס, נאכמיטאגס היעלט איהר ראבבינער ה'ה' מ'ה אשר אנשיל יונג. ר' ז' הלוי איינע בענייטערטע הייפ'ת ומגידות דרשה, דיא טיעפען איינדרוקק מאכטע, בייא דער סעודת-מצוה בעקאם מאן עכענפאללס קער-ניגע דברי תורה צו הארען, זא אן פאן הרב

ניע זי, ערווערשע רוטה מיט זעלשטאמער שטאר-הייט, נייע ווירד זיא דאס זי, ענטנענעשע נאעמא בעשטירעט, ווארום זאללען דיא עלטערן זיך ניכט מיט איר-דער פערברונג אויסוואהנען, ווען איהנען דיא ערקענט-ניס אויסגעט, וואס אונטער-בילדן שרייא איהר אנאנא-דער האנגט?

דיא ווייסט ניכט אללעס, ענטנענעשע רוטה, איה-רע האנד פאסטענע, אבער לאסטען וויר דאס זעשט, עס ניכט וויכטיגער דינגע צו בעשפרעכען, וואס קאן געשעהן, אום סימאן פאן דעם אונטערעטען פערדאכטע צו בעפרויען אונד זיינע פעסעלן צו לאזען?

אין ווייסט עס ניכט - וויר אללע זינד האטלאן, אונד געראדע הייטע מוסטע דער פאטער נאך ס'ו'א-ק אן אבריווען, פאן ווא ער פאר איבערמארען ניכט צוריקק זיין קאן? ער האט מאנכע-לייא פערברונגען מיט דען פאר-געהמען פאמיליען דער שטאד; ווען זיא געלד געברויכען קאנטען, וואססטען זיא איהן יא איינער צו פונדען; יעשט ווירד דאך וואהל אירענד איינער געוויילט אונד איינשטאנדע זיין, אין איינציגעס ארמועליגעס ווארעט פיר איהן איינצולע-גען, דאס ער נור איינמאל אפגעזען אהרען פינדעט, וויר וואללען יא קיינע גנאדע פיר סימאן, נור אום גערע-ט'ן קייט בישען אונד פלעגען וויר זי

גערעכטיקייט זי, זאנטע רוטה מיט מיטרעם לאכעלן: "וואס איז צו פינדען? איז זיא אייבערהייט אין דער וועלט, זא דאך געוויס ניכט הייער אין ראם זי" (פארמעצונג פאלט).